

Odporúčací cenník archeologického výskumu na rok 2016

I. Základné ustanovenia

Cieľom navrhovanej cenotvorby archeologického výskumu je vyčíslit' reálne finančné náklady na štandardný archeologický výskum nielen z ekonomického hľadiska, ale aj z hľadiska predpokladaného archeologického potenciálu plochy výskumu.

1. Cenník archeologického pamiatkového výskumu (ďalej len „cenník“) vydáva ako odporúčajúci materiál Archeologická rada pri Ministerstve kultúry SR. Ideovo cenník nadväzuje na zaužívaný spôsob predpisovania archeologických výskumov krajskými pamiatkovými úradmi. Ide predovšetkým o archeologický výskum formou odborného dozoru, formou sondáže, plošný archeologický výskum a taktiež o povrchový zber, nedeštruktívnu prospekciu, resp. metódu detekcie kovov.
2. Archeologický výskum je v zmysle platnej legislatívy definovanej zákonom č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov súborom odborných činností zameraných na záchranu archeologických nálezoch a nálezísk, ale aj na získavanie nových poznatkov o nich. Spravidla má dve neoddeliteľné časti nadväzujúce jedna za druhou - terénu časť a vypracovanie výskumnej dokumentácie, pričom začiatkom archeologického výskumu sa rozumie začiatok jeho terénnej časti a koniec prijatím vypracovanej dokumentácie na Pamiatkový úrad SR (ďalej „PÚ SR“).
3. Cenník je určený predovšetkým pre inštitúcie poskytujúce dotácie v oblasti kultúrneho dedičstva, právnické osoby oprávnené k vykonávaniu archeologickému výskumu, ako aj pre objednávateľov týchto prác.
4. Cenník obsahuje odporúčané ceny, ktoré majú odzrkadľovať reálne náklady na plnohodnotný výkon odborných a nekvalifikovaných (asistenčných) archeologických prác a činností. Odporúčané ceny sú stanovené za účelom dodržania kvalitatívnych podmienok archeologického výskumu v zmysle platných predpisov k dátumu vydania cenníka a na usmernenie dosiaľ živej cenotvorby v praxi.
5. Cenník slúži ako východiskový materiál pre stanovenie zmluvnej ceny medzi objednávateľom a vykonávateľom archeologického pamiatkového výskumu. Ďalej môže slúžiť ako podklad pre štátne inštitúcie a znalcov v odbore archeológia pri stanovení hodnoty ceny výskumu.
6. Cenník zohľadňuje legislatívne a technické predpisy platné k dátumu vydania cenníka.

II. Všeobecné podmienky

1. Cenník neobsahuje náklady na úhradu prípadných škôd tretej osobe alebo vykonávateľovi archeologického pamiatkového výskumu, náklady na odstraňovanie prekážok, náklady na stavebné stroje, logistické a materiálne náklady, sprievodnú réžiu, náklady na prepravu osôb a materiálu, náklady vzniknuté v dôsledku prerušenia práce na základe rozhodnutia objednávateľa a správne poplatky. Taktiež neobsahuje náklady na doplňujúce posudky (architektonicko-historický, antropologický, geologický, numizmatický, atď.) ako aj

náklady spojené s konzervovaním predmetov. Výška týchto nákladov sa stanoví zmluvnou dohodou primeranou ku konkrétnym prípadom, najvhodnejšie formou dodatku vyplývajúceho z ustanovení zmluvy.

2. Cenník nie je v rozpore so žiadnym platným legislatívnym predpisom Slovenskej republiky.
3. Ceny vytvorené podľa tohto cenníka sa zaokrúhľujú na max. dve desatinné čísla.
4. Ceny určené rozpätím minima až maxima obsahujú náklady dané najmä:
 - kvalifikáciou pracovnej pozície (na základe vzdelania a dĺžky praxe)
 - druhom archeologického výskumu
 - obtiažnosťou a odbornou náročnosťou terénnych prác (komplikovanosť nálezovej situácie)
 - vypracovaním výskumnej dokumentácie v zmysle platnej legislatívy
 - obsahovou úplnosťou (najmä u grafických príloh)

III. Definícia pracovných pozícií a typov archeologického výskumu

1. Archeológ s osobitnou odbornou spôsobilosťou (ďalej len „OS“) je fyzická osoba disponujúca platným oprávnením o osobitnej odbornej spôsobilosti, ktoré vydáva Ministerstvo kultúry SR. Hlavnou pracovnou náplňou tejto pozície je najmä: zodpovedať za kvalitu a priebeh archeologického výskumu, určovať detaily spôsobu a metódy archeologického výskumu v súlade s platným rozhodnutím krajského pamiatkového úradu, koordinovať pracovnú skupinu na výskume, interpretovať nálezové situácie.
2. Archeológ bez odbornej spôsobilosti je fyzická osoba, ktorá má vysokoškolský diplom z odboru archeológia¹. V rámci archeologického výskumu zabezpečuje najmä: interpretáciu nálezovej situácie, vypracovanie terénnej dokumentácie, koordináciu práce technikov a nekvalifikovaných pracovníkov, vypracovanie výskumnej dokumentácie.
3. Technik 1. triedy je fyzická osoba, ktorá disponuje minimálne 3 rokmi praxe na archeologickom výskume, v rámci ktorého zabezpečuje najmä vypracovanie terénnej dokumentácie, exploatáciu náročnejších nálezových situácií (pece, hroby, obytné štruktúry, atď.), koordinovanie a kontrolu nekvalifikovaných pracovníkov, zameranie nálezových situácií a polygónu výskumu, čiastkovú prácu na výskumnej dokumentácii.
4. Technik 2. triedy - spravidla ide študentov archeológie alebo fyzické osoby, ktoré disponujú menej ako 3 rokmi skúseností z archeologických výskumov, v rámci ktorých zabezpečujú najmä: exploatáciu stredne náročných nálezových situácií (viacvrstvové objekty, koncentrácie nálezov, atď.), prácu na výskumnej dokumentácii.
5. Nekvalifikovaný pracovník je fyzická osoba, ktorá pod vedením vyššie uvedených pracovníkov vykonáva kopácke práce, exploatuje nenárodné nálezové situácie (napr. odkop vrstvy, exploatáciu jednovrstvových objektov), umýva nálezy, atď.

¹ V rámci odboru archeológia rozumieme všetky „podskupiny“ archeológie definované v štúdiu EAA – discovering archaeology (<http://www.discovering-archaeologists.eu/>)

6. Archeologický výskum formou odborného dozoru je súbor odborných činností (sledovanie zemných prác, začisťovanie zvislých a vodorovných plôch, dokumentovanie nálezov a nálezových súvislostí, preparácia zistených archeologických objektov, postexkavačné spracovanie, spracovanie výskumnej dokumentácie) zameraný na monitorovanie takých aktivít, spravidla stavebných prác, pri ktorých môže dôjsť k narušeniu archeologických nálezov. Prebieha spravidla v súbehu s výkopovými prácami pod dozorom odbornej skupiny, ktorej veľkosť je definovaná podľa rozsahu výkopových aktivít. Pracovnú skupinu spravidla tvorí jedna osoba (archeológ, resp. technik 1. triedy), v prípade archeologického nálezu aj dvaja nekvalifikovaní pracovníci.
7. Archeologický výskum formou sondáže (zemný rez, zisťovacia sondáž, overovacia sondáž) je súbor odborných činností (prehlbovanie, začisťovanie zvislých a vodorovných plôch sondy, preparácia zistených archeologických objektov, dokumentovanie, postexkavačné spracovanie, spracovanie výskumnej dokumentácie) zameraných na overenie existencie archeologických nálezov a ich koncentrácie na miestach s predpokladaným potenciálom, resp. zachytenie stratigrafie terénu, výskyt a koncentráciu objektov na plochách evidovaných nálezísk (spravidla historické jadro, hrady, viacvrstvové lokality, a pod.). Prebieha pred začatím stavebných výkopových prác. Jeho rozsah a cieľ je definovaný správnym aktom KPÚ, pričom má väzbu na rozsah výkopových prác. Sondážny výskum prebieha do nivelety geologického intaktného podložia alebo do nivelety zachytenia archeologických objektov. (Pracovnú skupinu spravidla tvorí jedna osoba (archeológ s OS, archeológ bez OS, alebo technik 1. triedy) a nekvalifikovaní pracovníci v počte primeranom rozsahu a časovému ohraničeniu sondáží.
8. Archeologický výskum formou plošného odkryvu je súbor odborných činností (prehlbovanie, začisťovanie zvislých a vodorovných plôch sondy, exploatacia nálezových situácií, preparácia zistených archeologických objektov, dokumentovanie, postexkavačné spracovanie, spracovanie výskumnej dokumentácie). Prebieha spravidla vo väzbe na výsledky predchádzajúcej sondáže, podmienok stanovených krajskými pamiatkovými úradmi, na plochách ohrozených zamýšľanými stavebnými prácami. Pre jeho vykonanie je potrebné vyhradiť si dostatočný pracovný čas. Veľkosť pracovnej skupiny je určená rozsahom a potrebami plošného výskumu podľa nasledujúcej schémy: na 1 archeológa s OS alebo bez OS max 3 technici 1. triedy a max 2 technici 2. triedy, na 1 jedného technika max. 8 nekvalifikovaných pracovníkov.
9. Archeologický výskum formou povrchového zberu a nedeštruktívnej prospekcie, resp. metódou detekcie kovov, je súbor odborných činností zameraných na vyhľadávanie nových alebo verifikáciu známych archeologických lokalít. Pracovná skupina je zložená z archeológa s OS alebo bez OS, technikov prípadne nekvalifikovaných pracovníkov.

IV. Cenník archeologického pamiatkového výskumu (príkladové štúdie)

1.1. Archeologický výskum formou odborného dozoru - terénna časť – extravilán/intravilán:

Jednotková cena je definovaná za $50 \geq 300$ m zemného výkopu alebo za $1 \geq 50$ m³ alebo za $0,1 \geq 1$ ha, pričom jeden meter sa rozumie v prípade líniových stavieb (napr. kanalizácie, vodovodu, elektrifikácie) ako bežný meter.

Jednotková cena za $50 \geq 300$ m alebo $1 \geq 50$ m³ alebo $0,1 \geq 1$ ha² 1165,15 EUR s DPH

Jednotková cena (JC) zahrňuje:

Materiál= 86,3 EUR s DPH

Mzdy= 1078, 84 EUR s DPH

1.2. Výskumná dokumentácia

Cena za vypracovanie výskumnej dokumentácie bude vyrátaná podielom cca 20 percent z celkovej ceny bez DPH terénnej časti archeologického výskumu formou odborného dozoru.

2. Archeologický výskum formou sondáže - terénna časť:

Jednotková cena za sondáž v extraviláne je definovaná za $10 \geq 100$ m výkopu sondy. (To predstavuje modelovú sondu širokú 1 m, do hĺbky max. 1,5 m).

Jednotková cena za $10 \geq 100$ m extravilán 478,14 EUR s DPH

Materiál= 43,38 EUR s DPH

Mzdy= 434,76 EUR s DPH

Pre sondáž v intraviláne je vyššie uvedená jednotková cena definovaná za sondáž v dĺžke $10 \geq 50$ m (To predstavuje modelovú sondu širokú 1 m, do hĺbky max. 1,0 m)

Jednotková cena za $10 \geq 50$ m intravilán 478,14 EUR s DPH

Materiál= 43,38 EUR s DPH

Mzdy= 434,76 EUR s DPH

V prípade ručného výkopu v intraviláne bude cena stanovená v zmysle bodu 3.1

2.2. Výskumná dokumentácia

Cena za spracovanie výskumnej dokumentácie bude vyrátaná podielom cca 25 percent z celkovej ceny bez DPH terénnej časti archeologického výskumu formou sondáže pre extravilán a cca 30 percent pre intravilán.

3.1. Archeologický výskum formou plošného výskumu - terénna časť:

Jednotková cena je definovaná ako človek/hodina podľa jednotlivých profesných kategórií.

- Kvalifikovaný pracovník - archeológ s OS..... 24 EUR s DPH

- Kvalifikovaný pracovník - archeológ bez OS..... 19,20³ EUR s DPH

² Takýto rozsah prác na stanovenej ploche zodpovedá cca 16 pracovným hodinám

³ Cena za prácu archeológa bez OS bola stanovená ako 4/5 z ceny práce archeológa z OS.

- Kvalifikovaný pracovník - technik 1. triedy 16,8 EUR s DPH
- Kvalifikovaný pracovník - technik 2. triedy 11,2⁴ EUR s DPH
- Nekvalifikovaný pracovník (kopáč, umývač črepov, atď.) 8,4 EUR s DPH

Cena za archeologický výskum bude určená ako parciálny výpočet podľa skutočne odpracovaných hodín.

3.2. Výskumná dokumentácia

Cena za spracovanie výskumnej dokumentácie bude vyrátaná nasledovným podielom: cca 50 percent výskum pohrebiska, cca 30 percent výskum zo zložitejšou stratigrafiou (t.j. výskum komplikovaných nálezových súvislostí, prelínajúcich sa archeologických objektov a kultúrnych vrstiev, príp. v kombinácii s murovanými konštrukciami) a cca 25 percent výskum z jednoduchšou stratigrafiou (t.j. jednoduchý výskum osamotených archeologických objektov alebo kultúrnej vrstvy) z celkovej ceny bez DPH terénnej časti archeologického výskumu formou plošného odkryvu.

4.1 Archeologický výskum metódami povrchového zberu, nedeštruktívnej prospekcie a detekcie kovov

Jednotková cena za povrchový zber a nedeštruktívnu prospekciu je definovaná za 1000 m² skúmanej plochy⁵ a pri prospekcii detektorom kovov za 500 m² skúmanej plochy.

Jednotková cena 93,54 EUR s DPH

Materiál= 8,5 EUR s DPH

Mzdy= 85,04 EUR s DPH

V zastúpení AR vypracoval Dr. Milan Horňák, pripomienkovali PÚ SR a KPÚ.

Schválené Archeologickou radou pri Ministerstve kultúry SR 16. 9. 2015

⁴ Cena za prácu technika 2. triedy bola stanovená ako 2/3 z ceny práce archeológa 1. triedy.

⁵ Na rekognoskáciu takejto plochy je potrebné pri extenzívnom zbere 1h s pracovnou skupinou zloženou z 1 archeológa s OS a 4 technikov 2. triedy alebo 4 nekvalifikovaných pracovníkov.